

İki aylık öykü dergisi

Heceöykü

Yıl 22 Ekim-Kasım 2025

1304-7604

Sayı 131

Heceöykü

İKİ AYLIK ÖYKÜ DERGİSİ

ISSN 1304-7604

YIL: 22 SAYI: 131

Ekim-Kasım 2025

Yayın Türü: Ulusal

Hece Yayıncılık Ltd. Şti. Adına

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:

Ömer Faruk Ergezen

Yayın Yönetmeni: Emin Gürdamur

Yayın Kurulu: Ali Necip Erdoğan,
Ali Ulvi Temel, İsmail Sert, Mehmet
Kahraman, Rüveyda Durmaz Kılıç

Dijital Medya: Rüveyda Durmaz Kılıç

Son Okuma: Esmâ Türkseven

Haber Editörü: Recep Emin Avcı

Yönetim Yeri: Konur Sk. No: 39/1

Kızılay/Ankara Tel: (312) 419 69 13

Fax: (312) 419 69 14

 www.hece.com.tr

 heceoyku@hece.com.tr

 Heceoykudergisi

 heceoyku

Teknik Hazırlık: Hece

Kapak: sarakusta.com.tr

Görsel Yönetmen: Hatice Ayan

Kapak Resmi: Feyza Ay

Baskı: Emsal Matbaa Tanıtım
Hizmetleri San ve Tic.Ltd.Şti.

Bahçekapı Mah. 2477.Cadde. No:6
Etimesgut/Ankara

HECE BASIN YAYIN LTD. ŞTİ.

2025 Yılı Abonelik Bedeli:

Hece Dergisi: 3.560 TL

Heceöykü: 1.459 TL

Hece Dergisi+Heceöykü: 4.015 TL

Hece Dergisi Kurumsal: 6.800 TL

Heceöykü Kurumsal: 3.900 TL

Heceöykü'ye gelen yazılar yayın
kurulunun onaylaması durumunda
takip eden üç sayıda yayımlanır. Gelen
yazılar yayımlansa da yayımlanmasa
da geri verilmez. İlkelerimiz
uymayan ilanlar alınmaz.

Baskı Tarihi: 30.09.2025

İÇİNDEKİLER

4 ÖN YAZI

Emin Gürdamur, Öykümüzün Son Çeyreği, 4

6 ÖYKÜ

Hâle Sert, İntibar, 6

Mehmet Kahraman, Misafir, 12

Rüveyda Durmaz Kılıç, Karşı Yangın, 21

Esra Özdemir, Çapraz Bağlar, 26

Neslihan Soydaş Yıldız, Hakikati Tabire Muhtaç Süleyman ve Hüthüt, 29

Nihan Feyza Lezgioğlu, Yokuşlar, 33

Sibel Oğuz, Sonsuzluk Şarkısı, 36

40 KEŞİF

Sait Faik Abasıyanık, Yeni Kitaplar: Reşat Ekrem'in Çocukları, 40

43 ÖYKÜDE MİMARİ

Handan Acar Yıldız, Öyküde Dolaşım İşlevi - Metinler Arasılık, 43

46 POETİK PATİKA

Abdullah Harmancı, Yazarlar Astronotlar Gibidir, 46

49 ENİKONU

Sercan Ceylan, İki Binli Yıllarda Öykü, Anlatı, Kurmaca:

Gündemler, Etkiler, Eğilimler, 49

Ertan Örgen, Türk Öyküsünde Yeni Figürler, 60

Rümeysa Oğuz, Dış'tan İç'e: 2000 Sonrası Türk Öyküsü, 67

Sevimnur Menekşe, 2000'lerden Günümüze Türk Hikâyesinin Panoraması, 76
Emame Akman Harmancı, 2000 Sonrası Öyküye İvme Kazandıranlar, 82
Gülhan Tuba Çelik, On Yılın Öyküsü (2015-2025): Temalar, Klişeler, Arayışlar, 89
Kuddusi Demir, Tebliğ Edebiyatından Öykü Sanatına:
Mahallede Geç Kalmışlığın Anatomisi, 109
Yasin Taçar, 2000 Sonrası Türk Öyküsünde Tasavvuf, 115
Nagihan Şahin, İki Binli Yıllar Türk Öykücülüğüne Dokuz Numaralı Bakış, 122

126 OTURUM

Dergiler Ne İşe Yarar?, Aykut Ertuğrul, Emin Gürdamur, Yunus Emre Özсарay, Ali Necip Erdoğan, Merve Uygun, Keziban Soylu, 126

149 YAŞADIĞIM GİBİ

Mehmet Aycı, Küçük Kızın Küçük Kız Kardeşinin Saçları, 149

151 HECEÖYKÜ'DE İLKLER

Emine Tay, Nar Bülbülü, 151
Ahmet Kanter, Yaşam(an)ın Kıyısında, 154
Emine Karanlık, Gömleği Kurttan Sordun mu Hiç?, 157
Ali Erbay, Mümkün Eşiği, 160
Necla Bakış, Sare, 164
Yusuf Yılmaz, Sandalye Çocuk Vernik, 167
Mehmet Gül, Tuhaf, 170
Ayşe Kalaycı, Ölü Diller, 174

178 KİTAP CEBİ

Özge Korkmaz, Vikaye Yaprığı, 179
Dilek Altundağ, Geçmişten Kalan Sesler: *Geçip Giden Şeyler*, 181
Adalet Temürtürkan, Ballı Bir Dil: *Uçaçak Ninnisi*, 183
Nur Gökce, Kökler ve Sürgün: *Kadim Başkentten Yeni Hikâyeler*, 184

ÖYKÜMÜZÜN SON ÇEYREĞİ

Her çağ kendi sesini ve sessizliğini üretir. Bir sanatçı için sesi duymak, sessizliği duymaya nazaran daha kolaydır. Hayatı seslerden ibaret sanmak ise sanatçıyı, *Mesnevi*'de ağaçtaki kuşlar yerine onların yerdeki gölgesine ağ atan avcı durumuna düşürebilir. Öykü, gürültünün içinden yükselen o kırılğan sessizliği; büyük iddialardan ziyade küçük sarsıntıların, manifestolardan ziyade gündelik çatışmaların içinde bulur. Öykücülerin, hayatı birebir kopyalamakla yetinmeyen, kendine has biçimlerde bozarak, eksilterek, kimi yerde susarak yeniden kurma eğilimlerinin ardında bu bilinç yatar. Modern kurmaca, hakikati doğrudan dile getirmek yerine, onun etrafında dolaşan sorularla, yarım bırakılan cümlelerle, eksik sahnelerle konuşmayı tercih eder. 2000 sonrası Türk öyküsünün, çağının tanığı olmaktan çok, çağının yankısını kayda geçirmesi biraz da bundan. Bu dönemde öykücünün kalemi, görünenin arkasındaki gölgeleri, söylenenin altındaki sızıları, yaşananın ötesindeki kırılğanlıkları yokladı. Bu bakımdan hem bireysel hafızanın hem toplumsal belleğin kırık aynasına dönüştü: Parçalı, çok sesli, zaman zaman karanlık ama bu karanlığın içinden ışık sızdıran bir ayna.

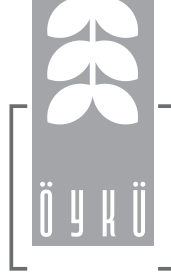
2000'li yıllarda öykü, uzun lafı kısaltan değil; sözü, anlamın en ucuna kadar zorlayarak yeniden inşa eden bir imkân olarak insanın varlıkla kurduğu en kısa, en yoğun temas biçimlerinden biri olmayı sürdürdü. Elbette bir dönemi, sanatın gizemli etkilenme silsilesi dolayısıyla öncesinden ve sonrasında ayırmak güç. Bütün bu güçlüğe rağmen sorabiliriz; sahiden 2000'li yıllarda öykü neydi? Biraz taşraya son bakıştı. Biraz şehri yeniden görmektir. Biraz o şehirdeki kakofonide unutulmuş yalnızlıklara kulak kabartmaktır. Biraz dönüp geleneği hürmetle selamlamaktır. Biraz postmodern fragmanlar, bireysel kırılmalar, toplumsal travmalardır. Biraz bilgisayarların istilasısıdır. Biraz word'ün, italic'ın, bold'un keşfiydi. Biraz savaşların, soykırımların, pandemilerin şahitliği idi. Biraz görselliğin egemenliği

altında muhayyilenin dumura uğramasıydı. Bu birazların toplamından henüz görkemli bir yazınsal netice çıktı mı, bundan emin değiliz. Elbette günümüz öyküsünün, ruhu itibariyle herhangi bir neticeye varmakla ilgilenmediğini de biliyoruz. O kendi bireyselliğine sınıksız sarılarak biraz 50 kuşağını biraz 90'ların cesaretini biraz çevirileri taklit etmeyi seçti. Ama 21. yüzyılın ilk çeyreğinde gelişen bu birazların kendi içinde bir örüntü kurmadığını, bir atlas oluşturmadığını da söyleyemeyiz. Bu açıdan 2000'lerde öykü, yalnızca estetik bir tercih değil varoluşsal bir deneyim oldu. Öte yandan yayıncılığın kolaylaşmasıyla nicelikte yaşanan yoğunluk, niteliğin keşfini de zorlaştırdı. Etkileşimli bir çağdı bu. Okuruyla birlikte kendi hakikatini kurmaya çalışan yazarlar, dilin sınırlarını yoklarken sessizlikle, kesintiyle, parçalanmışlıkla ve yazının başında belirttiğim sessizlikle konuşmayı denedi. Ama ille de tek bir cümleye sıkıştırmak icap ederse şunu diyebiliriz: 2000'lerin öyküsü, “Ne anlatmalı?”dan ziyade, “Nasıl anlatmalı?” sorusuyla uğraştı. Yani bir yandan modernist mirasın parçalanmış yapısını sürdürürken diğer yandan Baudrillard'ın dediği gibi “gerçeğin simülasyonlarla kuşatıldığı” bir dünyada sözün hâlâ neye temas edebileceğini irdeledi.

Günümüz öyküsünü hakkaniyetle kadraja almanın kolay olmadığını kabullenmekle birlikte, *Heceöykü* olarak birikimimizin bize yüklediği sorumlulukla “2000 Sonrası Türk Öyküsü” başlıklı dosyalar zinciri yapma kararı aldık. Üç sayı boyunca “Enikonu” köşemizde bu konuyu tartışacak; yazılarla, oturumlarla, soruşturma ve söyleşilerle “anlaşılır” kılmaya çalışacağız. İlk dosyamıza Sercan Ceylan, Ertan Örgen, Rümeysa Oğuz, Sevimnur Menekşe, Emame Akman Harmancı, Gülhan Tuba, Kuddusi Demir, Yasin Tacar ve Nagihan Şahin yazılarıyla katkı verdiler. Bu sayıda bir de oturumumuz var. Geçen yıl Aykut Ertuğrul ve Yunus Emre Özсарay'la öykücülerin etkileşimini ve tartışmasını sağlamak için o meşhur *Beş Romancı Tartışıyor* adlı kitaba atıfla “Beş Öykücü Tartışıyor” adlı bir oturum serisi başlatmıştık. Tabii oturumlar misafirlerle, yeni isimlerle zenginleşti ve beş rakamı sembolik anlamıyla kaldı. Daha önce *Post Öykü*'de ve *Olağan Hikâye*'de yayımlanan oturumlarda en son dergilerin anlamı ve işlevi üzerine konuştuk. Günümüz öykücülüğünün meselelerini “kitabın ortasından” tartışan bu oturumu da dosya yazılarımızın sonuna ekledik. Keyifle okuyacağınızı umuyoruz.

Sonraki sayıda görüşmek üzere.

Emin Gürdamur

HÂLE SERT

İntibar

İtibarıyla birlikte aşağı attı kendini Ahmet Bey. Yerde kıvrılmış yatarken ilkin gülümsedi. Yine başarmıştı. Hep üste çıkmayı. Gazetede ünlü doktor Ahmet Dirlikyapan'ın evinin balkonundan düştüğü yazıyordu. Oysa haberi gece vakti çalan bir telefonla almıştı. -Alo anne, -alo oğlum, -duymadın mı bütün şehir çalkalanıyor, Ahmet Amca'n evinin penceresinden. Derken, annesinin gönlündeki sarsıntıyı hissedebiliyordu. Yıkılanı, kırılanı. Keşke o an sarılabilselerdi. Yıldızlararası filminin ut ile yorumlanan müziği yüreğini, odasını-

Zaman, zihninin telleri arasında dolandı. İnanılası değildi! Sandalyesinden düşse- Sonra doğruldu, Ahmet Bey'in eşiydi onu şimdiye, oturduğu yere sabitleyen. İlgisini Ahmet Bey'den ziyade, eşini önce bütün evde arayan, açık pencereyi, pencerenin önündeki terlikleri gördükten sonra camdan aşağı baktığında o ikisini gören Bedriye Teyze çekiyordu. Bedriye'nin çocukluğundan beri sıkı sıkı tutunduğu şeydi düşen, kendisini ondan söküp alan, Bedriye'den özgürleşen. Oysa Bedriye'nin evi aradığını söylemesine kanmamalıydı, kim bilebilir kocasının ellerinin onun ellerinden sökülerek boşluğa adımını atma-

Ahmet Bey ailesinin üzerinde çalışmayı bırakalı uzun zaman olmuştu. Araya başka şehirler, insanlar, insan ilişkileri girmişti. İnsanları özellikle yakından tanıdıklarını, senelerce incelemek hobisiydi. Yıllar boyunca çekimleri devam etmiş Netflix dizisi izlemeye ya da dizinin senaryosunu belgesel bir gerçeklikle yazmaya benziyordu. Madem hayatı yekpare görmek imkânsızdı, edebiyat ve sanat aracılığıyla bütünü yakabiliyorduk. İnsanları izlerken çemberin döngüsünü belki. Neden olmasındı. Hoş zaten gözlemi, eninde sonunda kendi bakış açısını

yansıtacak, öne sürdüğü tespitler onu bağlayacaktı. Dahası tüm bulguları sır gibi tutacaktı. Ahmet Bey'in ailesine gerçekliği ifşa etmeyegörsün diğer aile bireyleri de teker teker camdan atlayıve-

Zaman, odasını dolduran besteyi Ahmet Beylerin evine de taşıyordu. Sanki Bedriye Teyze ritimle zemini örüyor Ahmet Amca mızrabıyla besteyi işliyordu. Pencerenin iki çaprazındaki tabini berjerlerde öne eğilmiş, kollarını uzatmış, ellerini sıkıca tutuşmuş oturuyorlardı. Bağlı oldukları cemaat dua ederken avuçlarını mutlaka bitiş-tirmelerini öğütlerdi, bu defa kenetli eller duaya kalkmamış, belalardan sakınırcasına aşağıya çevrilmişti. O sırada, Ahmet Bey Amca eşine "Düşünsene şimdi yetmiş beş yaşındayım, babam doksanını gördü, yıllarca yaşayabilirim, her gün azalarak, unuttarak," demiş olabilirdi. "Dert etme Ahmet, ben sana bakarım, o kadar kötülemezsin merak etme," demişti muhtemelen Bedriye Teyze de. Ahmet Bey, eşinin samimiyetine inanmıştı inanmasına ama hayatın hastalık ve ölümle ilgili samimiyetini de yakından bildiğinden ilkin serçe parmaklarını çekti eşininkilerden. Yaşın iyice küçülttüğü, eğdiği parmaklar masaldaki parmak çocuk gibi hüznle baktılar birbirilerine.

Ahmet Bey Amca kısa boyu, sert ifadesi ve ciddiyetiyle itibarını da yanında gezdirirdi. Bir keresinde ailecek akşam oturmasına evlerine gittiklerinde annesi onu kucağına alıp kaldırmış, kapı ziline bastırmıştı. Zilde ne yazıyor, diye sormuştu, Ahmet Bey'in fotoğrafının yanında Prof. Doktor yazıyormuş. Profesör doktor ne demekti? Annesi, işini iyi yapan, ünlü bir doktor, demiş; fotoğrafın çevresini işaret parmağının ucuyla ışıklı bir kalemle geçer gibi dolanmıştı. Ahmet Amca'sı zilin yanında parıldıyordu. Onların zilinde ne babasının ne de annesinin resmi, yanında mesleklerini yazan yazılar. Annesi muhtemelen o da büyüyünce böylesi önemli, imanlı biri olsun diye tutmuş onu kaldırmış ve minik parmağı o önemli zile dokunsun, hayat yolculuğunda Ahmey Bey'in izi parmak izine geçsin istemişti. Bu denli derinlikli düşünecek biri değildi elbette annesi, bunu o senaryosuna sırf Ahmet Bey'le arasındaki hikâyenin örgüsü sıkılaştırsın diye.

Udun tınıları çocukluğunun notalarına, Ahmet Amca'nın oğullarına ve kızına taşındı. Büyük oğlu ve kızıyla yaşları yakındı, küçükken akşamları amcaların, teyzelerin ayrı ayrı oturduğu ev gezmelerinde hep birlikte oynarlardı. Sonraları araya ergenlik ve kızların erkeklerden ayrı yerlerde takılması zorunluluğu girince sadece oğluyla oynamaya-. Aslında aklı kızında kaldı denilebilir, en son birlikte körebe oynadıklarında kız ebeysen onu yakalamış ve henüz gözlerindeki bağı açmadan, anladım sensin, demişti.

Bedriye Teyze'sinin dillere destan güzelliği, asil duruşu; başörtüsünü bağ-

layış şekliyle, ev içlerinde giydiği hakiki deri topuklu ayakkabılarıyla cilalanırdı. Süleymancılara has bir bağlama tarzı. Eşarbin markası sırta düşen üçgenin köşesine gelince, parlak desenli çiçeklerle bezeli renkli çikolata paketi. Cemaatin Vakko markasına düşkünlüğü sorulduğunda hocalar, Allah ihsanını kulunun üzerinde görmek ister, derlerdi.

Ahmet Bey ve Bedriye Hanım elleri kenetlenmiş pencere önünde otururken öğle ezanı okundu. İkisi de duyulur duyulmaz bir ses tonunda ezan duası ettiler. Dua sonunda ellerini yüzlerine götüremediler, Bedriye Hanım eşinin ellerini bırakmak istemiyor, parmaklarını sıkılıyordu. "Ahmet, takkeni bir ara yıkayayım, biraz kirlenmiş görünüyor." diye teklif edince, "Boş ver, iyi böyle, kirli değil." diye geçiştirdi Ahmet Bey. Lacivert sıkı örülü takkeler cemaatin erkeklerince tercih edilirdi. Ahmet Bey eve gelince ilk iş çok sevdiği takkesini takardı. "Korkuyorum. Bunamaktan, sana yük olmaktan çok korkuyorum." "Korkma, ben varım yanında, kızımız da destek olur." dese de eşi, Ahmet Bey yüzük parmağını ustalıklı sırıtırırdı eşininkinden. Bir tel kopuyor, ahenk ebediyyen kesiliyor gibiydi.

Ahmet Bey'in oğluyla ilk yakınlaşmaları ortaokulda cemaatin yurdunda geçirdikleri bir yaza dayanıyordu. Kur'an'ı tecvitte okumayı güzelce öğrenirlerse Allah'ı her adımlarında yanlarında hissedeceklerdi. Öyleydi, annesinin tembihlediği. Lise bitene kadar arada buluşur, birlikte ders çalışır, bazen cumaya gittikten sonra Bedriye Teyze'nin içi zengin bohça böreği ve sırf o seviyor diye yaptığı elmalı kurabiye eşliğinde bilgisayar oyunu oynarlardı. Arada, yurttaki sabah kahvaltılarını hatırlar, gülerlerdi. Masadaki tek yiyecek, geniş bir tabakta, haşlanmış kabuklu patatesler. Varsa zeytinyağının üzerine gezdirildiği, tuzu serpince dünyanın bir süreliğine sarıya, sıcağa kestiği.

Ev buluşmalarında onun akıllı hep yan odada roman okuduğunu, ders çalıştığını hayal ettiği kız kardeşindeydi, yıllar önce ebeldikten sonra göz bağıcı çıkarırken onu sarıveren elanın. Sık sık bu aileyi düşünürdü, acaba akşam yemeklerini nasıl yerler, Ahmet Bey Amca masanın neresinde oturur, yemek yerken sessizliği mi tercih ederler, kendi ailesi gibi, yoksa neşeli, konuşkan bir sofradır onlarınki. Yatsı namazını ailecek cemaatle mi, çocuklar kendileri mi kılardı? Yoksa onun hep başına geldiği gibi uykuya yenik mi düşerlerdi. Ahmet Bey ailesi, onun ve annesinin hayalini kurduğu en ideal aileydi. Her şeyin en doğrusunu onlar bilirler ve yaparlardı. Cennetlik.

Bedriye Hanım, uzun boyu ela gözleriyle ne güzeldi. Ailesinden aldığı gör-güsüyle, duruşuyla nasıl görkemliydi. Ailesi derken meşhur bir soyadının buruk bir hikâyeyi gizlemesi de hazinmiş. Babası şehrin anlı şanlı avukatlarındanmış

ama onlar küçükken, başka bir şehre koyup gitmiş. O zamanlardan kalma bir alışkanlıkla küçük Bedriye, baba diye itibarına- Ne annesi ne de o ve kardeşleri babaları hakkında hiç konuşmamışlar. Bedriye Hanım bu meseleyi hiç açmadığından babasıyla ilgili kurması muhtemel bir cümle örneği getirmek mümkün değilmiş. Yine de denemek gerekirse, baba baba, senden nefret ediyorum, ama benim başımı öne eğemeyeceksin, gibi bir cümle.

Oturdukları yerden kalkmaya en güzel bahaneydi, Haydi kalk, namazımızı kılalım, deyişi Bedriye Hanım'ın. Daha vakit var, diye geçirtirdi Ahmet Bey. Bedriye Hanım oturdukça eşinin kalın kaşlarına, yaşlansa da gençliğindeki gibi parıldayan ela gözlerine, şeklinden hiçbir zaman ödün vermediği kare bıyığına-cemaat mensupları bıyıklarının ucunu uzatmazdı- bakıp durdu. Yakışıklı bir adam değildi belki ama iyiliği, çalışkanlığı, sadakati, dindarlığı yetiyordu güzeller güzeli Bedriye'nin onu sevmesine. Sevgisine güvenerek uzun uzun baktı ta gözlerinin içine, ben seni hiç bırakır mıyım. Ahmet Bey de baktı biricik eşinin gözlerine, ne yapsak nafîle. Orta parmakları gözlerinden inen yaşlar eşliğinde çözüldüler.

Ahmet Bey Amca, üniversitede asistanlarına kök söktürürmüş diye anlatırlardı. Onu çatık kaşları, beyaz önlüğü, boynunda stetoskobu, elleri arkada bağlı fakülte koridorlarında dolaşırken düşündüğünde Levent Kırca'nın Küçük Hüsamet'in aklına gelirdi. Şimdilerde, onun anlayamadığı öfkesini ancak onu komikleştirerek çocukluğunun ve gençliğinin yurduna dâhil edebildiğini fark ediyordu. İnsan sebebini anlayamadığı öfkeyi ancak gülünçleştirirse -Belki de görkemli ünvanının altında ezilen kısılgına öfkeleniyor ve boyunu yukarı ancak kızgınlığıyla taşıyordu. Etrafına korku saldığı anda uzadıkça uzadığını hayâl ediyordu Ahmet Bey Amca.

Üniversitede farklı şehirlerde okumaya başlayınca Ahmet Bey'in oğluyla görüşmeleri seyrekleşti. Onun üniversite biter bitmez, örnek bir ailenin üyesi olması hasebiyle hemen evlenmesi ve fakat iki ay içerisinde boşanması sonrası iyice koptular. Neredeyse kırk gün kırk gece sürmüştü düğünleri, sonra gelin kız çekip gitmişti. Ağır geldi, demişmiş. Ne ağır gelmiş, uzun süre konuşulmuştu şehirde. Kız nankörlükle itham edilmiş ve sonra susulmuştu. Bedriye Hanım ve Ahmet Bey de asilce susmuşlardı.

İşte o günlerden itibaren Ahmet Bey ailesinin hikâyesinde çocukken kapı zilineki fotoğrafta onu büyüleyen itibar, titreşen ampul gibi yanıp yanıp sönmeye başlamıştı. Ailenin uzun hikâyesinde ışık böyle çakıp sönecek, izleyiciler her parlamada onlar için sevinecek her kararmada ellerini dizlerine. Nitekim kızları üniversiteyi ailesinin yanında okuduktan bir süre sonra, ışığın sönük-

leşmesine, evde kaldı dedikodularının çıkmasına, aile itibarının düşeyazmasına ramak kala iyi bir kısmet çıkmıştı da evlenmişti.

Şehirler uzaklaştıkça ilişkiler de tavsıyordu. Memleketinden ayrılalı Ahmet Bey ailesine dair haberleri annesinden telefonla alıyordu. Annesi aslında o da evlensin, bir düzen kursun diye ailedeki gelişmeleri konuşmaların arasına serpiştirmeyi hiç ihmal etmiyordu. Oğlan boşanmış olabilirdi ama kız evlenmişti, Ahmet Bey hâlâ üniversitede hoca, aile hâlâ saygın bir aileydi. O dönemlerde aklına gelmişti zaten, madem bir ailenin hikâyesine bu denli dâhilim, şehirler hatta ülkeler, oğlan ünlü bir şirkette yönetici olmuş ve yurt dışında yaşıyordu, haberlerinin bana ulaşmasına engel olamıyor, o hâlde ben de bu hikâyenin bir parçası şeklinde yaşamalıyım diye karar almıştı.

Ahmet Bey, üzerinde ince beyaz yakasız keten gömleği, kahverengi bol kumaştan pantolonu ve takkesiyle koltuğa gömülürken bir doktordan ziyade gittikçe sıradan bir müridi andırıyordu. Bedriye Hanım içinden, sen bizi feraha çıkar ya Rabb'im diye dua ediyor, sürekli, ya Selam ya Fettah, diye niyaz ediyordu. Başını pencereye doğru çevirdi, nisan ayı gökyüzünü tatlı açık mavîye boyamıştı. Yerinden kalkabilse pence-reyi açıp bahar havasının odaya dolmasını ve içlerini ferahlatmasını istiyordu. "İstersen dışarı çıkalım, arabayla biraz gezelim." dedi eşine, "Yok, komşulara görünmek istemiyorum, zaten isimleri karıştırıyorum, geçen asansörde Mehmet Bey'e, aleyküm selam Abdullah Bey deyince adam boş boş baktı yüzüme". Yapacak bir şey yok diye düşündü Bedriye Hanım, o ümitsizliğe yenilmese de eşini hastalığın seyrini değiştirebileceğine bir türlü ikna edemiyordu. İşaret parmakları da boynu bükük ayrıldılar birbirlerinden. Yıldızlararası'nın düzgün gitmeye çalışan ritmi parmaklardan kırılarak halıya dağıldı.

Ela gözlü kızın bebeği de yine ela gözlü bir kızdı. Altınlar takıldı, mevlitler okundu, bebek kucaklara sığamadı. Üniversiteyi bitirdiği hâlde, çalışacak mısın diye sorulduğunda, kucağındaki bebeğe iyice sarıldığını, onu bırakıp hiçbir yere gitmeyeceğini söylediğini anlatmıştı annesi. Küçük ela gözlü kıza kendi kızıymış gibi sarılıp uyumakta bir beis görmemişti o da. Fakat güzeller güzeli, evine ve kızına sıkı sıkıya sarılmışken damat onları- Annesi, inanabiliyor musun, adam canım kız, çocuğunu bıraktı diye yana yakıla aramıştı. Niye ki anne, neden gitmiş? Kimse bilmiyor ama galiba bir sekreter. Beni kendine bir türlü denk göremedi diyesiymiş damat. Allah Allah demiş tüm şehirli teyzeler profesör kızı olmanın da demek-

İtibarın elektriği yine sönmelerdeymiş. Ahmet Bey ve Bedriye Hanım oğullarının başına gelenden sonra iyice ustalaştıkları susmayı ipek entariler gibi gi-

yinmişler. Kızları boşanmış, çocuğunu kendisi büyötmeye başlamış. Zaman öyle hızlı akmış ki genç kızın hangi liseyi kazandığını, ardından hangi üniversiteyi, peyderpey dinlemiş annesinden. Hımmm maşallah. Nasıl maharetle büyöttü, kendi başına, hımmm. Annesi telefonda tüm şehrin mırıltısını böylece ulaştırıyormuş. Genç kız başarılı adımlar attıkça zilin yanındaki ışık neşeli neşeli parlar, Ahmet Bey, Bedriye Hanım, kızı, oğlu ve ailenin iç dengelerini çok kavrayamayan küçük oğul derin nefesler verirlermiş.

O ise aile kurmak konusundaki tereddütleri galebe çaldığından kendi başına yaşamaya devam ediyordu. Mesleğini çok seviyordu, ona göre şu hayatta en önemli şey insanın mesuliyetini yerine getirmesiydi. Öyleyse insan altından kalkamayacağı sorumluluklar edinmemeliydi. Hoş, annesi her aradığında, namazlarını kılıyor musun, diye sorar, o da lafı geçiştirirdi. Sorumluluk mevzusunu abartmış da olabilirdi. Öyle ya, Bedriye Teyze'nin kızına, zamanında herkesten evvel onlar talip-

İşte ne zaman evlenmeyi düşünse kendi ailesinden çok Ahmet Bey ve ailesi aklına gelirdi. Çatık kaşları, kısa boyu, öfkesiyle Ahmet Bey'de; uzun boyu, dillere destan soylu güzelliğı, suskun ifadesiyle Bedriye Hanım'da çözemediğı şeyler olduğunu düşünürdü. Böyle düşünmek belki de içinde hiçbir gizem barındırmayan Ahmet Bey'in ve Bedriye Hanım'ın gölgesini büyötmeye, kendi gelecek hayallerini, kızlarıyla evlenme ihtimalini de bu gölgenin altında ezmeye yarıyordu. Yüce, inanan, beş vakit namazlı, tarikatın sadık müritleri, çalışkan, ideal.

Ahmet Bey oturduğu yerden eşinin yüzüne bakıyordu bakmasına ama kadının kaşları, gözleri, burnu, dudakları silinmişti. Her şey rengini, dokusunu yitirmeye başladı. Ayağı kalkarken ellerini dizlerine koymak hamlesiyle elleri çoktan ayrılmıştı Bedriye Hanım'dan. Karşısında ne eşi ne koltuk vardı. Her yer perdenin beyazına boyanmıştı. Renklere ulaşmak için beyazlığı yırtması gerekliydi. Perdeyi ardından pencereyi açtı, kuş cıvıltılarını duydu, gülümsedi. Asansörde bir daha Mehmet Bey'le karşılaşmayacağı için sevindi. Allah Allah sesleri tüm uzviyetini sarmıştı.

Yıllar yine su gibi akıp geçmişti. Bir akşam epey geç bir saatte telefon çaldı. Arayan annesiydi. Ahmet Amca'n unutmaya başlamış, arkadaşlara, komşulara belli etmemişlermiş, meğer bir senedir hastalarına yanlış tedaviler veriyormuş. Son bir hafta yataktan çıkmamış. Hastalığının sonunu çok iyi bildiğinden, dördüncü katın pervazından sessizce, Rabb'ine. Stetoskobunu hastasının göğsüne, yıldızların arasından gelen sese dayar gibi, huzurla.

Zilin yanındaki resim yanıp sönmelerdeymiş.

MEHMET KAHRAMAN

Misafir

Kayıtlı olmayan bir numaradan telefon etti. Açtım. “Hüseyin, beni tanıdın mı?” dedi. Konuşmaya böyle başlayan insanlara sinir olurum. Neden beni zor durumda bırakıyorsun. Tanıyamazsam mahcup hissederim çünkü numarasını sildiğimi düşünür diye geçer içimden. O beni tanıdığına göre benim de onu tanımam gerekir. Aslında sağlıklı bir görüşmede kişi önce kendini tanıtır, sonra doğru kişiyle mi görüştüğünü sorar. Tanıyamadığımı söyledim nazıkçe. Numara kayıtlı değil, dedim. “Yıllar geçti tabii,” diyerek sürdürdü konuşmasını. “Kim-siniz?” dedim sesimin şiddetini arttırarak. “Geçmiş bir düşün bakalım, kimin sesine benziyor. Otuz yıl öncesine git.”

Otuz sene öncesi. Lise yılları. Doksanların başı. Lise arkadaşlarımdan biri mi? Liseden görüştüğüm üç kişi var, onun haricinde kimseyle iletişimim yok. Birçoğunun ismini dahi hatırlamıyorum. Ses tanıdık değil. Bütün sınıfı zihnimde taradım ama bırak eşleşmeyi, çağrışım yapacak isim bile bulamadım. Kaç kişiydi sınıfımız? Otuz üç olması lazım. Otuz üç kişinin kaçını hatırlıyorum şu an? Hadi isimlerini unuttum, yüzlerini neden hatırlayamıyorum. Altı kişinin ismini biliyorum sadece. Beş tane de tanıdık sima geliyor gözümün önüne. Yirmi iki kişiye ait bir iz yok bende. Hafızam silinmiş âdeta. İlişkiyi devam ettirmeyince insan unutup demek ki. Gözden ırak olan meselesi.

O kısa zamanda hafızamı epey zorladım ama hiçbir işaret bulamadım. Anımsayamadığımı söyledim. Karşıdaki ses ısrarla ismini söyleliyordu. İyice sinirlenmiştim. Böyle bir konuşma şekli olamazdı. Ya birileri tarafından işletiliyordum ya da dengesiz biriyle muhataptım. “Kimsiniz, ne için aradınız bilmiyorum lakin kapatmak durumundayım, işlerim var.” diyerek sadede gelmesini rica ettim. “An-

laşıldı, tanıyamayacaksın.” diyerek ismini söyledi. “Liseden Halis Öztürk. Şimdi hatırladın mı?” Hatırlayamadım ama biraz durakladım. Tekrar hafızama müracaat ettim. Hayır, tanıdık bir isim değil. “Kusura bakma çıkartamadım.” dedim. “Yahu sen unutmuşsun bizi desene.” diye devam etti. Kendini kanıtlayacak anılar anlatmaya başladı. Bazısını hatırladım bazısını hatırlayamadım. Yine de kişiyi çıkartamadım. O kadar emin konuşuyor ki mahcup oldum. Yakın arkadaşmışız ve ben unutmuşum. Yakın olsak unutmazdım ama mahcup oldum.

Birkaç hatıradan bahsedince, tamam tamam hatırladım, dedim. Aslında hatırlamamıştım ancak zaman kazanmak ve daha fazla mahcup olmamak için öyle söylemiştim. Önemli bir mevkide olsam da işi düşen biri desem, mevki makam sahibi değilim. Zenginlik de yok. Neden beni arasın ki! Kafam bu sefer arama nedenine yoğunlaştı. Otuz yıl sonra beni niye arıyordu?

“Numaramı Salih’ten aldım,” dedi ve ekledi, “lisedeki arkadaşları arıyorum, neredeyse hepsiyle konuştum, seninle de konuşmak, hasbihâl etmek istiyorum, eğer müsaitsen...”

Telefonda konuşacak sandım, müsait olduğumu söyledim. “Öyle mi, iyi, ne zaman geleyim?” dedi. Bunu beklemiyordum. Ne diyeceğimi bilemedim. Yanlış anladım, desem ayıp olacak; müsait değilim, desem geri adım atmış olacağım. Konuşma tam bir ızdırap şeklinde geçiyordu. Senin için de müsaitse gelecek hafta sonu olsun diye karşılık verdim. Kabul etti. Hafta sonu geleceğini söyleyerek kapattı telefonu.

Koltuğa uzanıp ne yaşadığımı düşündüm. Gerçek miydi, rüya mı? Birinin oyununa gelmiş olabilirdim. Şaka olma ihtimali vardı ama hiç renk vermedi. Gerçekten böyle biri var mı ve gelecek mi? Aklıma Salih’i aramak geldi. Numaramı ondan aldığına göre o tanıyor olmalıydı. Hem işin aslını öğrenmiş olurudum.

Salih’i aradım. Beni Halis Öztürk isminde biri aradı, dedim, tanıyor musun sen? Salih tanıyormuş. Sen hatırlıyorsun öyle mi diyerek tekrar ettim. “Bize takılmazdı, hatırlamaman normal.” dedi Salih. Peki sen nereden hatırlıyorsun? Onunla yüz yüze hiç görüşmediğini ama yılda bir kez de olsa bayramlarda aradığını söyledi. En son numaramı almak için aramış geçenlerde. Sonra okulda birlikte hareket ettiği grubu iyi bildiğini anlattı. Tabii Salih benim gibi asosyal değildi. Herkesle konuşur, kimseden çekinmezdi. Ben öyle değildim, benim samimi olabilmem için yıllar gerekir. Salih’le sıra arkadaşı olmasaydık kaynaşmamız seneler sürerdi muhtemelen. Bir de Cemil ve Kemal var muhabbetimizin devam ettiği. Onlarla da kütüphaneden, çay ocaklarındaki kitap sohbetlerinden geliştirdiğimiz samimiyetimiz.

Salih’le sınıftaki arkadaşları konuştuk uzun süre. Yirmi tanesini rahatlıkla çıkarabildi. Ben ne kadar zorlasam da on beşte kaldım. Bazısının siması belli belirsizdi, hayal gibiydi. On kız, yirmi iki erkekten on beşini bilmem normal sayılır. Özellikle benim gibi biri için. Salih hatırlayabilmem adına hatıralardan bahsettiyse de hatırıma gelmedi. “Senin zihin silmiş.” dedi. Neden silsin ki! Hiç temasım olmamış kişileri unutmamdan doğal ne olabilir? Ne kadar uğraştıysam da Halis Öztürk’e dair hiçbir şey hatırlayamadım. Peki ben bu adamla ne konuşacağım? Karşılaşınca bir şeyler gelir mi aklıma?

Zor bir hayat yaşadığını söyledi Salih. Onunla görüşmeye geldiğinde anlatmış. Pandemi sürecinde hastalanmış, entübe edilmiş, ilaçlar verilmiş, o ilaçlar kalp kapakçığını eritmiş, neredeyse ölüyormuş, acil ameliyatla kalp kapakçığı değişmiş ve hayata tutunmuş. Tabii ona da hayat denirse. Yiyecek ekmeği varmış daha. Sen, dedim, konuşabiliyorsun, ben ne konuşacağım? Salih, benim yanlış anladığım daha önemli bir gerçeği söyledi.

“Bir gece sende kalacak, söylemedi mi?”

“Ne!”

“Söylemiştir sana. Sende kalacak.”

“Bu olamaz,” dedim. “Tanımadığım kişiyi eve nasıl alayım? Karıma ne derim?”

O gün gelene değin karıma hiçbir şey söylemedim. Söyleyecek cesareti de kendimde bulamadım. Bildiğim biri olsa sorun değil ama tanımadığım, huyunu, suyunu bilmediğim birisi. Kendim de istemediğim için konuyu açmadım. Belki vazgeçer, gelmez diye ümit ettim. Gelirse de yapacak bir şey yoktu, mecburiyet diyerek emrivaki yapacaktım. Öyle de yaptım.

Cumartesi günü akşama doğru geldi. Bir gün önceden konum istemişti. Gelişi kesinleşince karıma durumu anlattım. İlk başta kabul etmek istemedi. Evin temizliğini bahane etti; bir hafta sonum var” dedi ama sonunda “İyi, tamam.” diyerek razı oldu. Razı olmasında anlattığım hikâyenin de ayrı bir yeri olduğu kesin. Ölümün kıyısından dönmüş birinin lise arkadaşlarını ziyaret ederek hatıralar toplaması duygusal bir hikâyeydi ne de olsa.

Navigasyonla kolayca bulmuş evi. Şehre girdiğini söylediğinde aşağı indim karşılamak için. Tanımadığım biriyle kapıda karşılaşmak istemedim. Asansörle on birinci kattaki evimize çıkana değin zaman kazanmaya çalıştım. Simasının bir şeyler hatırlatmasını umuyordum. Yine olmadı. Araçtan yavaşça indi. Bedeni çok zayıf, yüzü ise çok ihtiyardı. Yaşıt olmamıza ihtimal vermiyordum. Coşkulu bir sesle ismimi söyledi. Kollarını açarak gelip sarıldı. “Hiç değişmemişsin.” dedi.

Kendimi film sahnesinde gibi hissettim. Bu adama dair hiçbir şey hatırlamıyor oluşum ilginçti. Siması da yardım etmedi. İsmi, yüzü, sesi, duruşu bana bir şeyler çağrıştırmadı. Bununla ne konuşacaktım? “Sen çok değişmişsin.” dedim laf olsun diye. Artık tanıdık numarası yapacaktım, başka çarem yoktu. Onun anlattıklarını onaylayacak, kendim için hayalî senaryolar uyduracaktım.

Eve girdiğimizde karım tahminimden daha sıcak karşıladı. Ev sahibi olarak bizi salona aldı. “Siz biraz özlem giderin, hasbihâl edin, ben sofrayı hazırlayayım.” diyerek yanımızdan ayrıldı. Tekrar baş başa kaldık. Zaten sohbet açma hususunda iyi değilimdir, bir de arkadaşım olduğunu söyleyen ama benim onunla ilgili her şeyi unuttuğum biriyle nasıl konuşacaktım. Saçma bir konumdaydım. “Evin güzelmiş.” dedi ben konuşmayınca. Gözleriyle odayı taradı. Duvar kağıtlarına, asma tavana, avizeye, vitrine, tablolara baktı.

“Nasıl geçti yolculuğun?” diye sordum bakışını bana çevirdiğinde.

Beş saatlik yoldan geliyordu. En az bir mola vermiş olmalıydı. Yüzünde her şeyini kaybetmiş bir adamın ifadesi vardı, yorgunluktan değilse. Hikâyesini bildiğim için bu yorumu yapıyor olabilirdim ama çöktüğü bir gerçek. Sanki her an ölebirmiş gibi geliyordu. Nedense ona bir hikâye uydurdum kafamdan. İçimde acıma hissi oluştu. Tanımasam da merhamet duydum, müşfik bir ses tonuyla dinlenmek için uzanıp uzanmayacağını sordum. Zamanının az olduğunu söyleyerek gerek olmadığını söyledi. Klimayı açmamı istedi az sonra. Sıcaklar onu bunaltıyor, daha çok perişan ediyormuş.

Uzun zamandır birbirini görmeyen insanların bir araya geldiklerindeki o klasik soruları sordum: Evli misin? Çocukların var mı? Nerede okuyorlar? Sen ne iş yapıyorsun? İlk kez karşılaşan insanların olmazsa olmaz soruları, sohbetin koyuluğuna göre söz başka kapıların açılmasına vesile olur. Eşi var ama terk edilmiş. Henüz boşanma yok. Çocukları büyümüş, üçü evlenmiş, biri bekâr duruyor. Beş torunu var. Erken evlenmenin nimetleri olsa gerek. Biz geç evlenince çocuklar küçük hâliyle. Küçük dediysem de üniversite okuyorlar ama yine de onunkilerden on yaş küçük. Genç yaşta dede olmanın nasıl bir şey olduğunu düşünmedim desem yalan olur. Onda sakal olmadığı için dede formatı yok üzerinde. Çökmüş avurtlarıyla filmlerdeki hayaletleri andırıyor.

Aynı soruları o da bana sordu. Muhtemelen biliyordu ama yine de sordu. Alışma, kaynaşma soruları olduğunu düşününce normal geldi. Kısa cevaplarla turu tamamladım. Detayları gecenin ilerleyen saatlerine saklamaya karar verdim.

İlk yarım saat fena geçmemişti. Kendimce iyi idare ettiğimi düşünüyordum. Sonraki sohbetler için ipuçları topladım. Sıkıştığım yerde konu değiştirebilir-